

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta 1 50c.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija štev. 7.

Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8—12 dopoldne v upravnistični sobi.

Naročnino in naznaila sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Namski ulici 11 na Korenjskem tregu (Riva Corna) št. 11 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin, dvakrat 12 vin, trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Naročnino in oglase je plačati v Gorici.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Dr. Šusteršič ostane, liberalci-izdajalci pojdejo.

„Zgodovina nas uči: Kdorkoli so Slovani iskali pomoči ali sveta pri nasprotnikih, so bili tepeni.“

Dr. Dyk v drž. zboru 1. maja t. l.

Znano je, da se naši narodno-napredni v nobenega človeka pod solncem tako srdito ne zaganjajo ko v voditelja kat.-narodne stranke, v dr. Ivana Šusteršiča. Ta srditost nasprotnikov prica, da je mož zmožen in da je na svojem mestu. A ravno zato so sklenili uničiti ga in sicer na jednaki način. — Vše od oktobra l. l. so mu v „Narodu“ in „Soči“ očitali sleparstvo pri prodaji žlindre (gnojila), češ, da je „Gospodarska Zveza“ prodajala kmetom 15 odstotno žlindro za 18 odstotno in tako osleparila kmete in da je za to sleparstvo dr. Šusteršič kot načelnik izrečno prevzel odgovornost. Sklicevali so se pri tem na neko pismo. Tedaj je dr. Šusteršič tožil več njih. Prva razprava je bila proti županu Svetlinu v Kranjskem. Svetlin je predržno obstal in rekel, da dokazuje Šusteršiču sleparstvo pri prodaji, ali da je treba poklicati za pričou uradnika „Gospodarske Zveze“, zlasti bivšega ravnatelja Sajovic (ki je bil v službi pri liberalcih). Sodnik je tej zahtevi ugodil in obravnava je bila 20. febr. t. l. A kaj se je zgodilo? Župan Svetlin je izjavil, da on ni hotel žaliti osebnosti dr. Šusteršiča, da ga ne dolži sleparstva, ampak le nečestitost in nepošteno agitacijo za „Gospodarsko Zvezo“. Ravnatelj Sajovic je namreč pričal, da dr. Ivan Šusteršič ni sleparil kmetov, ampak da je še podaril na korist kmetov 2000 kron iz svojega žepa za „Gospodarsko Zvezo“. V sled tega so popustili nasprotniki obrekovanje sleparstva, katero so raznašali vže skoraj pol leta po vseh shodih in časopisih ter so spravili na dan: nepošteno (nekerktno) agitacijo.

Šlo se je pa za prospeh „Gospodarske Zveze“ nasproti c. kr. kmetijski družbi. Ta družba si je bila vdobila pravico, da je le ona sama vdobivala žlindro iz velike Tomaževe tovarne v Pragi. „Gospodarska Zveza“ se je obrnila do kmetijske družbe — ošjno, da bi ji po ugodni ceni prodajala žlindro za zadrage, ki so v „Gospodarski Zvezi“. Kmetijska družba je to prošnjo odbila in je začela „Zvezo“ naravnost izpodkopavati. V tej zadregi si je znala „Zveza“ najti žlindro po isti ceni ko kmetijska družba, toda tako po ceni ko kmetijska družba je ni mogla oddajati, ker kmetijska družba ima vsako leto velike podpore od vlade in dežele, da je žlindro prodajala celo pod ceno. Šlo se je torej zato, da bi tudi „Zveza“ vdobila žlindro po isti ceni ko udje kmetijske družbe. Toda „Zveza“ je prodajala žlindro le zadrugam po deželi, in posameznim gospodarjem, in če je hotela, da bi kmetje dobili žlindro po isti ceni kakor pri kmetijski družbi, jo je morala prodajati zadrugam za 20 kr. meterski stot ceneje ko kmet. družba, ker zadrage so imele pri prevažanju in prodajanju stroške, katere so jim morali kmetje povračati.

Ko je dr. Šusteršič videl, da je „Zveza“ v zadregi in da bodo škodo trpeli kmetje, ker so odstopili od kmet. družbe in pristopili k „Zvezi“, je sklenil iz svojega pokriti razliko v ceni. Pisal je ravnatelju Sajovicu: „Prodajajte Tomažovo žlindro meterski stot (kvintal) 20 kr. ceneje ko kmet. družba svojim udom. Razliko oziroma izgubo bom jaz pokrili. Prosim Vas pa, da bi o tej okolnosti molčali.“

Na to pismo je ravnatelj Sajovic objavil v „Slovenec“ oglas, v katerem je trdil, da je „Zveza“ dobila po sreči (kar ni bilo res) žlindro po tako nizki ceni, da jo prodaja 20 kr. ceneje ko kmet. družba. Ravno tako je izšel članek v „Domoljubu“, v katerem se je hvalilo „Gospodarsko Zvezo“, grajala pa kmetijsko družbo. Začela se je tedaj polemika v listih, katero je deloma vodil ravnatelj Sajovic. Dr. Šusteršič takrat (julija in avgusta 1899) ni bilo na Kranjskem. On te agitacije po listih ni začel, ni vodil in nima zanjo odgovornosti. Za članek v „Domoljubu“ je izvedel se le pri zadnjem sodnijski obravnavi. Temu nasproti podtikajo liberalci vso polemiko v časopisih samemu dr. Šusteršiču in tedaj, da je zato dal denar in rekel: molčite, da je mogoče izpodkopavati veljavo kmet. družbe. Dokazati tega mu niso mogli pred sodnijo in tudi ne v državnem zboru, ali podtikajo mu to in pravijo: če tudi ni onih člankov sam pisal, je vendar zanje odgovoren kot predsednik „Zveze“. To obrekovanje perejo zdaj vže skoraj dva meseca po časopisih. Ker so pa na zadnje vže sami verovali, kar so drugim lagali, so si mislili, da so zdaj dr. Šusteršiča vili in da ga lahko uničijo. V ta namen so se naši narodno-napredni obrnili do najhujših nasprotnikov slovenskega imena: do Wolffovcev. Napolnili so jim ušesa s poročili iz „Naroda“ in jih naprosili, naj naskočijo na ubogo žrtev kakor psi. To so Wolffovi tudi storili. Opovali so dr. Šusteršiča v državnem zboru, rekoč mu: dr. Žlindra, Vi in ate od žlindre umazane roke itd. Naši liberalci (dr. Tavčar, Plantan) so zraven stali in ploskali. Na to je dr. Šusteršič, vedoč da ni kriv, zahteval od zbornice grajalni odsek, ki naj bi izrekel dr. Steinu grajo radi žaljivih besed. V enem odseku so dobili liberalci večino. Predsednik je bil češki liberalec Kramar, poročevalce postenjak dr. Dyk (Mladočeln).

Odsek je izrekel, da je Šusteršičeva osebna čast neomadeževana ali vendar da je kot predsednik „Zveze“ kriv nepošteno agitacije. Vender pa naj se izreče Steinu graja radi besede: dr. Žlindra. Proti temu sklepu so govorili katoliški poslanci in dr. Dyk se je ogorčen odpovedal poročilu v zbornici. Poročati je moral po sili predsednik sam. V zbornici so namreč liberalci zopet večino. Res je sicer, da so bili v laših, ali ko se gre proti katoliškim, so kmalu med seboj odšli. — Dan pa — bilo je 1. maja — jim je zablistalo veselo upanje, da lahko uničijo enega najmočnejših in najpogumnejših katoliških moč. Glavno besedo so imeli nemški liberalci, katerim sta pomagala slovenska liberalci dr. Tavčar in Plantan. Dr. Šusteršič je mirno in stvarno

pojasnil stvar. Povtarjal je, da je sodnija vže razsodila, da je njegova čast neomadeževana, da so nasprotniki sami to priznali, da mu ni nihče nič slabega dokazal, ker on ni niti noče biti odgovoren za to, kar so drugi storili, marveč samo zato ker je sam storil. Dr. Dyk je pogumno vtemeljeval svoj predlog, da naj se izreče Steinu graja o vsem, kar je dr. Šusteršiču očital. Liberalci pa so z večino ta predlog zavrgli in zbornica ni izrekla Steinu graje radi navedenih grdih besed.

Dr. Šusteršiča je ta krivična sodba gotovo hudo zadela. Meji narodno-napredni je pa nastalo nepopisno veselje, in so Nemci z njih pomočjo Slovenca vili. Bili so gotovi, da bo dr. Šusteršič odstopil. Naša „Soča“ je kar iz sebe radi te velike zmage in meni, da je z Šusteršičem tudi cela stranka pokopana. Zato pa naj tudi mi izrečemo o tej stvari svojo sodbo, da ohladimo nekoliko vročo kri narodnih naprednjakov.

1. Sodnija in grajalni odsek sta priznala, da je osebna čast dr. Šusteršiča neomadeževana. — Sodnija je le razsodila, da one besede niso žaljive, odsek pa, da je Šusteršič odgovoren za stvari, katere so drugi zakrivali, ker je bil on predsednik „Zveze“. Da je on sam kaj nepoštenega storil ali ukazal ali odobril, mu ni nihče dokazal.

2. Narodno-napredna stranka nima pravice govoriti o časti, ker ima v svoji sredi vse polno grintavih in gobovih, kakor ji je sam dr. Tuma očital.

3. Glasove v državnem zboru je treba bolj tehtati ko šteti. Za dr. Šusteršiča so glasovali odlični močje iz vseh strank, ki so Slovincem prijazne. Za nas odvaga Luegerjev glas za 1000 Wolffovih. In Lueger je glasoval za dr. Šusteršiča.

4. Prav nič posebnega ni, da so nekateri Čehi (zelo malo) glasovali proti dr. Šusteršiču, saj so liberalci in je torej čisto naravno, da so prišli dr. Tavčarju na pomoč. To ni bilo prvič in ne bo zadnjič, da so se liberalci združili v državnem zboru ali radi tega se jim ne bodo klanjali katoliški poslanci. To bi bil samomor stranke, ako bi se ravnala po želji nasprotnikov. Katoliško-narodna stranka nima torej izjaviti iz tega hinavskega in jalovskega papada druge posledice ko to, da svoj zaslužne močje toliko bolj krepko brani in čuti kolikor bolj jih nasprotniki blatijo. Slovenski poslanci in posebe še dr. Ivan Šusteršič pa naj ostanejo zvesti narodu in veri, pa naj jim liberalci vse spoštovanje odrečejo. Če bi to bilo, bi bil to gol, lažen, brez vsebine.

Vodstvo katoliško-narodne stranke na Kranjskem je izreklo dr. Šusteršiču svojo neomajano zaupanje in spoštovanje. O odstopu ne sme biti niti govora.

Slovenski centum je izjavil, da mu bo v vsakem slučaju v obrambo ajegove časti.

Tudi meščanski klub ljubljanski in razna društva iz cele Kranjske ga brzojavno pozdravljajo in prosijo, da naj vstraja.

Iz Gorice mu je v imenu somišljenikov brzojavil prof. dr. Josip Pavlica:

Ostanite na svojem mestu! Naše zaupanje do Vas sloni na načelih, katera zastopate. Sodba takih nasprotnikov ne sme biti merodajna za taktiko katoliške stranke. — Krepko in složno naprejte!

„Centralna posojilnica“ je brzojavila: Načelstvo „Centralne posojilnice“ izreka dr. Šusteršiču neomajano zaupanje in spoštovanje. Protestujemo proti vbivanju zaslužnih moč!

Posteni časopisi — nemški in slovenski — branijo dr. Šusteršiča in obsojajo izdajalsko početje liberalcev.

Če torej celi dogodek trezno presodimo, moramo reči, da je vse to le dogovorjena politična spletko slov. liberalcev, katera pa ne bo imela nameravanega uspeha. Dr. Ivan Šusteršič ostane, — liberalci-izdajalci pojdejo.

Politični pregled.

Naš avstrijski državni zbor.
Dne 30. m. m. je rešila poslanska zbornica pristojbino zakonsko novelo. 1. t. m. pa se je bavila z dr. Šusteršičevo zadevo. Dr. Šusteršič je namreč zahteval, da izreče zbornica Vsenemcu poslancu Steinu grajo radi razaljivih besed, ki jih je rabil proti njemu in posebej pa še za to, ker mu je očital nečisto ravnanje pri prodajanju Tomaževe žlindre od strani „Gospodarske zveze“. V ta namen je bil izvoljen grajalni odsek, ki si je izvolil za predsednika dr. Kramarja. V imenu tega odseka je torej poročal dr. Kramar v sredo v poslanski zbornici o Šusteršič-Steinovi zadevi. Grajalni odsek je predlagal, da se izreče Steinu graja radi besede „žlindra“ katero je rabil proti dr. Šusteršiču. Zajedno je odsek izrekel soglasno, da se ne dvomi o osebni poštenosti dr. Šusteršičevi. Predlog je bil odklenjen z 118 proti 103 glasovi. Preznačilno za stvar je, da so se proti dr. Šusteršiču zjedini vse nemška in radikalne stranke z dr. Tavčarjem vred — res lepa družba to! —, a da so za dr. Šusteršiča glasovali katoliška ljudska stranka, slovanski centum, Čehi, Poljaki, veleposestniki in antisemiti.

2. t. m. se je posvetovala poslanska zbornica ter rešila zakonski načrt zadevajoč reorganizacijo kupčijske zbornice.

3. t. m. se je posvetovala poslanska zbornica o zakonskem načrtu glede prepovedi prodaje margarina (umetnega surovega masla), ki je bil sprejet v vseh treh branjih.

Politični pregled v državnem zboru je postal kakor bi človek sklepal iz dunajskih listov, vsaj navidezno zopet kritičen. Zastopniki planinskih dežel bi spravili investicijsko vladno predlogo ter jo sklenjene razne železnice posebno pa drugo železniško zvezo s Trstom že v tem zasedanju radi pod streho; Čehi pa so izdali te dni razglas, v katerem pravijo, da zahtevajo, naj se vprisanje gled zgradbe kanalov istoobno reši v zbornici ter zadoli postavno veljavo kakor investicijska vladna predloga. Pa še več! Dr. Kaizel je iznašel še nekaj novega, ki pa ni neumoljeno. On za-

hiteva namreč, naj se pred zgradbo kanalov na Moravskem, Češkem in v Šleziji regulirajo tiste reke, katere bi potem vezali kanali. Izpolnenje teh zahtev stalo bi pa novih 200 milijonov kron. Nastane vprašanje: kje vzeti toliko denarja? Ker je pa potreba regulirati reke ne samo v zgorej navedenih treh kronovinah, marveč po vseh drugih zastopanih v državnem zboru, pravijo zastopniki teh kronovin: dobro, ako se dovoli, da se regulirajo reke na Moravskem, Češkem in v Šleziji, potem se mora dovoliti, da se tako uravnava izvrši tudi v drugih kronovinah. In zopet bi narastlo nekaj sto milijonov stroškov!

Mogoče in skoraj verjetno je pa, da se bodo dali Čehi zadovoljiti z manjšimi koncesijami ter da bodo jedenkrat molčali, ako se napravi takozvani iunctim le med zakonskim načrtom glede povišanja davščin na žganje, od katerega zakona bi imeli oni največ dobička in pa med investicijskimi predlogami.

Razmere na Kitajskem. — Kakor se čujejo glasovi, utegne biti homatij na Kitajskem kmalu konec. V tem, da je bajedoločila zadnja bitka ob velikem zidu pri Paotingfu, kjer se je pokazalo, da se je kitajska vojska v zadnjem času tako izvrstno organizovala da so bili hudo poraženi najbolj bahati vojaki Nemci, ki so morali teči pred Kitajci in pustiti na mestu veliko mrtvih in ranjenih. Nemški vojski je zadan s tem pred svetom jednako sramotilen pečat nezmožnosti, kakoršnega so pritisnili na čelo Angležem junaški Buri. Po tej izkušnji so se dogovorile oblasti, da vzamejo svoje čete domov, na Kitajskem pa da ostane le kakih 2000 mož za stražo. — Avstrijskih vajakov ostane v Pekingu 200 mož, v Tientsinu pa 300.

Vojna v južni Afriki. — Obupni Angleži so se obrnili do društva Afrikanderjev v Kapu, naj bi oni svetovali Burom, da odnehajo od vojne, opravili pa niso ničesar. Afrikanderji — t. j. Kapski Buri in isto holandsko pleme kakor Buri v Oranje in Transvaalu, so odgovorili, da že svetujejo Burom v tem smislu, ako priznajo Angleži neodvisnost burskih republik Oranje in Transvaala in povrnejo Burom vso škodo in izgube. Angleži pa so tudi že na drugih krajih razglasili, da bi radi oni nehali z vojno, ako se jim ponudi od katerekoli strani količkaj vzprejemljive pogoje. Tako se je izrazil tudi angleški odposlanec lord Wolesley na turškem dvoru, ko je prišel oficijelno naznaniti nastop vlade kralja Edvarda VIII.

V zadnjem času so Buri zopet prepodili Angleže iz več pozicij okoli Johannesburga. Epidemije v angleški armadi se strašno množe. Vojaštvo je obupano, a tudi lord Kitchener je zgubil pogum.

Novice.

Novi goriški glavar. — Danes prevzame vodstvo goriškega okrajnega glavarstva c. k. namestništveni tajnik g. grof Attems.

Župniški izpit so napravili te dni s prav dobrim vspehom č. gg. Iv. Dermastia, kaplan v Solkanu, Anton Plesničar, kurat v Gor. Tribuši in Ivan Kovačič, vikar v Stržišču. Čestitamo!

Mestne volitve. Dopolnilne volitve v mestno starašinstvo v Gorici se bodo vršile in sicer: za III. volilni razred dne 28. t. m., za II. dne 31. t. m. in za I. dne 3. junija t. l. Volilni akt se bode vršil v mestni dvorani v vrtnih ulicah in sicer vsak dan od 10. ure dop. do 1 ure pop. V vsakem volilnem razredu se bodo volili štirje mestni starašine, vseh skupaj torej dvanajst.

Cepljenje koz v goriškem mestu. — Mestni fizik dr. A. Luzzatto bo cepil koze letos in sicer vsak dan od 4.—6. ure popoldne v teh-le prostorih in v teh-le dneh: 7. in 11. maja v magistratnem poslopiju v II. nadstropju; 14. maja v otroških vrtoih na Goriščeku (via Torrente) in pri Soškem mestu; 18. maja v za slovensko mestno šolo namenjenem poslopiju pod Turnom; 21. maja v ljudski deški mestni šoli pod Kostanjevico; 25. maja v Rosenthalu in Stari gori; 28. maja v otroškem vrtu na cesti proti Soškemu mestu za otroke iz Placute in od Režonerjev, 31. maja na Rojicah, 4. junija v otroškem vrtu pod Gradom; 7. junija v šolskem poslopiju dekliške mestne šole v ulici sv. Ivana; 14. junija v otroškem vrtu (deška mestna šola) v ulici Vogel; 25. junija v ljudski šoli v ulici Codelli; 28. junija v Stračicah v hiši št.

1; 2. julija v deški mestni šoli v prehodu Edling in 5. julija zopet v magistratnem poslopiju v II. nadstropju.

Deželni muzej, ki se nahaja zdaj v Attemsovi palači na Kornu, je odprt vsako nedeljo in praznik od 10.—12. ure popoldne, ako je suho vreme.

Izvoz špargljev. — Od 9.—30. aprila se je izvozilo iz Gorice 115 kvintalov špargljev; srednja cena jim je bila 113 K 75 v. za kvintal.

Za „Alojzijevišče“: Preč. g. Lud. Kumar 30 K, preč. g. Ant. Keber 30 K, sl. občina Mavhinje 18 K.

Za „Alojzijevišče“ in za „Šolski Dom“. Pri inštalaciji preč. g. I. Vidmarja, dekana v Bovecu, nabrali 42 K, pol za „Alojzijevišče“, pol za „Šolski Dom“. — Bog povrni!

Namestništveni svetnik vitez Friderik Schwarz. — V torek ob 2. pop. sta se pod sv. Križem pri Trstu srečala dva tovarna vlaka. Vitez Schwarz, ki je bil takrat s komisijo na železnici, je pač opazil vlak, ki je prihajal iz Trsta, ni pa opazil onega, ki je prihajal iz Nabrežine. Tako ga je nabrežinski vlak zajel, vrigel ob zadnji voz tržaškega vlaka ter strašno poškodoval. Prepeljali so ga na pol živega v Trst, kjer ga je na brzojavno zahtevo že čakal duhovnik, ki mu je podelil sv. sakramente. Umrli je ob 7. uri zvečer.

Za spovedno molčečnost v — smrt. — Meseca julija l. 1894. bil je obsojen duhovnik v Lavalu na Francoskem Bruneau k smrti („Soča“ bi mu rekla hudodelec), ker se mu je podtikalo, da je umoril duhovnika Fricota. Zatrjeval je svojo nedolžnost zaman. Sedaj poročajo francoski listi, da je v Nantesu umrla bivša služabnica duhovnika Fricota. Le-ta je na smrtni postelji izjavila, da je s pomočjo neke druge osebe umorila Fricota. Njeno prvo delo po umoru je bilo, da je šla k duhovniku Bruneau-u in se mu spovedala svojega strašnega dejanja. S tem je Bruneau s spovedno molčečnostjo zavezala, potem pa spretno proti njemu nagromadila toliko obtežilnih dokazov, da je duhovnika Bruneau sodišče obsodilo na smrt. Bruneau je res moral umreti na šafotu, ne da bi z besedico izdal spovedno molčečnost. Umevno je, da vzbuja to odkritje povsod velikansko senzacijo. Tak je katoliški duhovnik!

Iz Boveca. — Bovškemu dopisniku v „Soči“, bodi kdorkoli, bi pripisoval oziroma pričakoval od njega malce več resnicoljubnosti; no, tekom dobrega leta sem se prepričal ravno o nasprotnem. Na splošno se mi ne zdi več vredno odgovarjati tem načelnim lažnikom, vendar pa je tu in tam človek primoran, ako ne ravno braniti se, vsaj pojasniti zadevo javno.

— Tožba. Očita se mi, da sem v pridigi rekel, da so naše ljudske šole malovredne in brezverske. Dopisnik pristavlja: „Čuditi se je le, da to ni prišlo posvetni oblasti do ušes. In kaj mislite, Joza bi bil rekel, da on ni nikdar kaj takega govoril, ali pa, da ni tako hudo mislil, in verjelo bi se mu bilo.“

— Gospod nadučitelj Bratina! Predno sem sam vedel kaj o tem, kar ste pisali, ali dali pisati, je okr. š. svet v Tolminu po Vaši skrbnosti in prizadevanju bil obveščen, ker ste me Visamitožili v Tolminu! Čemu se delati nevednega! Sicer pa dregnite, dregajte v Tolminu, da Vaš akt ne zgine, prosite, naj se Vaša tožba izvrši, naj se me strogo zgrabi, potem spregovorim o tem kaj več — nisem v zadregi! Ali se spomnite očitanja v „Soči“, da sem se branil večkrat previdovati? Kakšen klavrn „konec je vzela“ ta podla laž z še podležim namenom! Prašam tudi: Kedaj sem se pritoževal, da se mi zabranjuje poučevanje kršč. nauka v šoli? Prosim odgovor! Nadaljna opomba v dopisu: „Če bo pol. oblast prezirala taka hujskanja, podpirala bo le anarhizem“, toda mesto duhovščine, ozir. mene, naj se postavi: narodno-napredno učiteljstvo, katerega je tudi borno, gospodarskih preosnov željno ljudstvo skoraj vže sit!

— Brezdomovinstvo. Duhovniki — brezdomovinci! Stara liberalna publika, katera je vredna le še takih, ki so popolnem neuki, in zajemajo vso svojo modrost, učenost iz „Sl. (?) Naroda“ in „Soče“. Vredna je ta publika takih, ki so izgubili ves sram do resnične zgodovine preteklosti in sedanjosti! Ako hočete, da Vas poučim malo o zgodovini, sem pripravljen.

— Pridiga 21. aprila. Ako mislite o Zveličarju tako, potem ga

ne poznate. Milo je on delal z nevednimi, s takimi, ki so bili na krivi poti nevede, ali s takimi, ki so spoznali svojo krivdo! Drugače pa le berite v evangeliju izredno ostre besede, govorjene nupoboljšjivim farizejem. — Vašim očetom!

— Udje „Del. izobr. društva“ pijanci itd. Ti so namreč po izpovedi „Sočinega“ dopisnika v cerkvi med mojim govorom 21. apr. skoro glasno pritrjevali, skoro ploskali in se polglasno smijali. O teh bovških možeh in mladeničih ne vžeh dopisnik drugega, kakor to le še povedati, da so to baje delali v cerkvi „taki pobožni kristjani, ki nosijo na čelu znak v vsakega oziru najslabših občanov, pijancev, zapeljivcev in takih, ki po 12 let in več niso bili pri spovedi in take imenujete „kršč. može“. To je pa vže do cela peklenska zloba! Nesramni obrekovalci! Kar vidi pri svoji liberalni stranki to očita poštemim, vse-skozi spoštovanju vrednim možem! Fej liberalni olikanosti in velikodušnosti! — Še cigan ima več časti!

Streznite se, še speči Bovčanje, gajte se, umni možje, zopet nov dokaz, kako delajo liberalci z vsemi, ki ne pihajo v isti rog s Tumom, vašim zastopnikom in Gabrščekom!

— „Soči“ odgovarjam tem potom na neko notico, da tudi nadalje ne bom molčal ne jaz ni drugi bovški dopisniki — katerih imamo, hvala Bogu, več, kakor bi kdo pričakoval — ako bo kdo nasprotoval ljudskemu blagru in izboljšanju njegovega bornega stanja, in bodi dotični g. Dominiko ali pa g. Jelinčič ali še kdo drugi.

— Veselijo se bovški liberalci novega g. dekana, ker bo on baje „pometal“ po njihovi želji. Mi sodimo le: novi g. dekan je duhovnik, in kot tak ve vže dobro, kaj ima delati. — Pravijo tudi liberalci, da poznajo „duhovna“ samo v cerkvi; no, o prihodu novega g. dekana so to izborni pokazali, ko ni šel toli hvaljeni „liberalni“ del obč. zastopa niti v cerkev k blagoslovu, ampak se od pošte lepo razšel po svojih „luštih“; častno izvezamem g. župana, ki se je pri novodošlem g. dekanu opravičil radi hromosti. Živeli „boljši kristjani“!

Na par drugih „malenkosti“ prihodnjč, ako Bog da!

Jos. Abram, kaplan.

Iz Loga pod Predelom. — Narodno-napredni ljudski učitelj Jelinčič si je štel v dolžnost v „Soči“ št. 53. z dne 4. maja imenovati pisca nekega članka v „Prim. Listu“ št. 17. javnega hujskača ter ob enem — lažnjivca!

Ubogi revček! Cel njegov odgovor na omenjeni članek v „Prim. Listu“ obsega v „Soči“ le nekaj vrst, pa je v njem toliko laži, kolikor vrst. Naj omenim samo eno veliko laž g. ljudskega učitelja. Piše, da smo mi rekli, da ima edino le on v Logu glavo na vratu, vsi drugi Ložani pa v — zaklju. Ne tako gospodine! Ravno nasprotno smo mi trdili. Ložani imajo glavo na pravem mestu in zato so z vami popolnoma na čistem.

Vipavska železnica. — Zidarska mojstra brata Mozetič sta prevzela zidanje poslopij na vseh osmih postajah vipavske železnice. Zavezala sta se, da izvršita to delo do konca meseca marca 1902. Mej postajami je tudi ona — Kodrovi-Kamnje.

Lokalne železnice v soški dolini. — Železn. minister dr. Wittek je v četrtek 2. t. m. odgovarjal na interpelacijo dr. Gregorčiča in tovarišev glede lokalnih železnic med sv. Lucijo in Bovecem in sv. Lucijo in Idrijo tako-le:

V 28. seji poslanske zbornice od 26. sušca t. l. so gospodje poslanci dr. Gregorčič in tovariši stavili na me interpelacijo z vprašanjem, ako sem voljan vzeti v poštev zgradbo lokalne železnice z normalnim tirom od nameravane postaje bohinske železnice pri sv. Luciji z ene strani v Idrijo na Kranjskem, z druge strani v Kobarid v Primorju s podaljškom skozi Bovec do Loga ter to zadevajočo predlogo v kratkem predložiti državnemu zboru in istotako, ako sem voljan potrebno ukreniti, da se pri oddaji dela nameravane bohinske železnice naloži podjetniku dolžnost, da bo sprejemal delavce iz posameznih okrajev, skoz katere pojde železnica, pod istimi pogoji to je: z isto dnino, kakor delavce od drugod?

Odgovarjajoč na to interpelacijo si štejem v čast visoki zbornici sporočiti sledeče:

Z ozirom na vprašanje zadevajoče lokalno železnico od sv. Lucije v Idrijo

se železniškemu ministerstvu niso predložile nikake temeljite poizvedbe. Vendar se da na podlagi tozadevnih kraje-pisnih podatkov zatrdati, da bi ta črta zadela na tako velike tehnične ovire in bi bila zvezana s tako velikimi stroški, da se zgradba iste ne more resno v poštev jemati.

Ugodneje so razmere glede lokalne železnice od sv. Lucije do Kobarida oziroma do Boveca. Poizvedbe glede prediliske železnice so pokazale, da je izpeljava te lokalne železnice, katere proga bi zadela skupaj s prvim delom prediliske črte, izven vsakega dvoma.

S tehničnega stališča ni torej nobene zapreke, da se v slučaju zgradbe bohinske železnice pozneje v interesu odprtja gorenje soške doline jemlje ozir na zgradbo lokalne železnice od sv. Lucije do Kobarida oziroma do Boveca. Radi tega se je že o predlogu glede gradnje bohinske železnice in istotako pri projektovanju postaje sv. Lucija jemalo ozir na to, da te gradnje v slučaju gradnje omenjene lokalne železnice iste ne bodo ovirale. Na drugo stran pa mi je zopet pri najboljši volji nemogoče, že v bližnjem času zagotoviti kako zakonsko predlogo tičečo se te železnice, ker mi manjka še vseh predpogojev od strani interesentov in dežele in je naposled tudi iz drugih ozirov skoro nedopustno, da se v groblji Goriški prične graditi še kako novo večjo železnico, dokler niso izdelane lokalna železnica od Gorice do Ajdovščine in pa bohinska železnica.

Kar se tiče drugega vprašanja za upoštevanje domačih delavnih močij pri gradnji bohinske železnice, opozarjam na tozadevna določila pogojev, ki veljajo za zgradbo državnih železnic in bodem poleg tega in sicer brez ozirja na to, da nimam upliviati na vprašanje o delavskih medzad, skrbel, da se pri oddaji gradnje te črte še posebno upliva na podjetnike v tem smislu, da se sprejema delavce iz prizadetih okrajev pod ne manj ugodnimi pogoji, kakor pa delavce iste kategorije iz vnanjih krajev.

Shod pri Rebku je v nedeljo pokazal dr. Tumi, da se zavedni Vipavci ne dajo premotiti z lažmi in praznimi obljubami. Takega odpora ni še nikjer doživela narodno-napredna stranka kakor v nedeljo pri Rebku.

Voditelji narodno-napredne stranke so vedeli, da jih pri Rebku čaka hud boj, zato so hoteli prej ljudstvo nekoliko pripraviti in za se pridobiti. Iz Gorice so raztrosili vest, da sta gg. župana Pavlica in Vidmar napravila prošnjo, da bi se postaja „Kodrovi-Kamnje“ prenesla pod Križ na Cesto.

Na ta način so hoteli privabiti mnogo svojih privrženecv na shod, kjer bi se protestiralo proti omenjenima županoma!

Ta nakana bi se jim bila kmalu posrečila. Ljudstvo v Ribembergu, posebno na Brjah, v Kamnjah itd. je bilo radi te vesti vse na nogah. K sreči smo za to laž izvedeli o pravem času in smo razkrinkali v „Prim. Listu“ in v „Gorici“ hudobijo narodno-naprednih voditeljev. Ko je izšel danes osem dni „Primorski List“, v katerem smo povedali, da je postaja „Kodrovi-Kamnje“ zagotovljena, so bili gospodje vsi poparjeni, češ, načrt se nam je izjalovil. V soboto pa je „Gorica“ prinesla tudi še novico, da je zidanje postaje „Kodrovi-Kamnje“ že odano zidarskemu mojstru g. Mozetiču. Laž je bila tako razkrinkana! Gospodje so bili v veliki zadregi. Da bi si iz te zadrege nekoliko pomagali, stavili so na shodu resolucijo, da naj se postajališče in nakladišče „Kodrovi-Kamnje“ premeni v postajo. Toda vipavski občinarji se ne dajo več begati po narodno-naprednih lažnjivcih, oni vedo, da so pogodbe glede te železnice že sklenene in da ministerstvo ne odneha od prvotnega načrta. „Kodrovi-Kamnje“ bo postajališče in nakladišče, ako bo pa mnogo prometa, tedaj se samo ob sebi in po naravni poti premeni v večjo postajo. Narodni naprednjaki so lahko brez skrbi!

Pa še nekaj! Narodno-napredne propalce so hotele privabiti na shod tudi Batujce in Selce in sicer zopet z lažjo. Raztrosili so vest, da bode ime postaji v batujski kat. občini „Selo“. Prvotno je bilo določeno, da se postaja vip. železnice napravi na selskih tleh, pozneje pa se je načrt toliko spremenil, da se je postaja premaknila na tla batujске kat. občine. V naglici pa se je pozabilo premeniti ime „Selo“. Da se pa postaja, ki bo na tleh batujске kat. občine, ne bo imenovala „Selo“, je samo ob sebi razumljivo. Toda naprednjaki

so hiteli po vsem Vipavskem trositi laž, da je nekdo (g. Berbuč?) iz kat. narodne stranke to zakrivil. S tem so vabili Batuje na shod. Na shodu samem pa so postavili resolucijo, katero so imeli spisano že v Gorici, da se pozivlje izvrševalni odbor narodno-napredne stranke, naj stori potrebne korake, da se ime postaje „Selo“ spremeni v „Batuje-Selo.“

Tako so hoteli naprednjaki goljufati pošteno vipavsko ljudstvo ter je pred vsem svetom osmešiti. Odkrito povemo, da se do zdaj ni predrznila še nobena politična stranka na tak način splariti poštenih Vipavcev. To si bo vipavsko ljudstvo za vselej zapomnilo. Ko bi se bilo res posrečilo, kar se je nameravalo, kako bi se bil ves svet smejal! Kako bi si bili roke ribali kolovodje narodno-napredne stranke!

Zavednim Vipavcem kličemo: Čast vam, da ste prišli na shod jasno in glasno protestirat proti narodno-naprednim goljufijam in zvijačam. Rešili ste čast vsem Vipavcem, ki bi bili drugače osmešeni in osramočeni. Vipavci! Bodite v edinstvi močni nasproti hudobiji in zvijači narodnih naprednjakov!

Poziv dr. Tumi. — Na shodu pri Rebku ste stavili resolucijo, da naj stori izvrševalni odbor narodno-napredne stranke potrebne korake, da se postajališče in nakladišče „Kodrovi-Kamnje“ premeni v postajo. Postajališče premeniti v postajo ni težko in tudi glede stroškov je to le malenkost. Pozivljemo vas tedaj, gospod doktor, da vsaj to majhno delo glede vipavske železnice izvršite. Dr. Gregorčič in grof Coronini sta nam priborila celo vipavsko železniško črto, vi pa nam pridobite vsaj to malenkost. To pričakujemo od vas z vso resnostjo, da se ne bo reklo, da so Vaše obljube prazne. Na ta način bo imel shod pri Rebku vsaj ta dober uspeh.

Kamenjski in brejski občinarji veseleč se železnice „Coronini-Gregorčič“.

Dobrodelen zavod narodno-napredne stranke. — Slavna moža dr. Tuma in dr. Treo sta odprla v Gosposki ulici št. 7. odvetniško pisarnico, katera naj bi bila nekaj dobrodelen zavod za goriske Slovence (altroche „Šolski Dom“!). O tem zavodu smo pisali zadnjič: „Vdobil smo v roke več tožb „Ljudske posojilnice“. Odvetnika sta vselej dr. Treo in dr. Tuma. Prašamo, ali je res, da računata za sestavo obtožnic, ki obsega 4—5 vrst, 9 kron in vseh stroškov narajata ubogemu dolžniku 30—50 kron?“

Na te besede nam je poslal dr. Treo kratko pojasnilo, ki je pa zelo revno. Sicer pa naj se g. dr. Treo le pomiri, ker mi nismo še niti začeli. Pokazati hočemo slovenskemu ljudstvu, kake velikanske zasluge dobivajo ti naprednjaki, kateri gledajo č. duhovščini na vsak grizljaj...

Pa še nekaj! Tudi dr. Tuma nam je poslal kot predsednik „Ljudske posojilnice“ nek popravek, katerega pa nismo obvezani priobčiti, ker je nepravilno sestavljen. Čudimo se slavnim advokatom, da pošiljajo take popravke po svetu. V zabavo ga morda priobčimo prihodnjič!

Iz Kojскеga. — Podpisani prosim naj se priobči sledeče: Ker se me sumniči in ker nekatere osebe z gotovostjo mislijo, da sem jaz dopisnik spisa iz Kojскеga, objavljenega v „Soči“ št. 49 in v „Primorcu“ št. 17, izjavljam, da je to kriva sodba in da nisem v nikaki zvezi z omenjenim dopisom.

Maksimiljan Kuntih, učitelj.

Iz Biljane. Častivcem Matere Božje naznanjamo, da bo v nedeljo dne 12. t. m. ob 5. uri pop. velika slovesnost. Blagoslovil se bo novi Marijin prestol. — Krasna podoba se bo nesla v procesiji, kakor lansko leto na shod sv. Cirila in Metoda. Pri procesiji bode svirala godba iz Kormina.

Lansko leto je bila podoba prenovljena in olupšana z novo obleko. To je napravila stara ženica Jožefa Simčič, ki se je pa že preselila na uni svet. Marija naj ji v nebesih stoterno povrne!

Letos je dobra oseba pobirala denar za nov prestol. Delo je prav krasno in občudovanja vredno. Mladenci in dekleta bodo tudi letos pomagali, da se slovesnost slovesno izvrši.

Bralno društvo „Lipa“ prav lepo uspeva. Mladenci so vsadili v spomin ustanovitve bralnega društva na sredi vasi lipo. Bog daj, da bi se društvo v pravem duhu razvijalo in da bi se ne oskrunilo s kakim slabim časopisom!

V slovo! — Ker sem se preselil iz Biljane in mi ni bilo mogoče od vseh

osebno se posloviti, kličem tem potom vsem skupaj: Z Bogom!

Jožef Jerman, gostilničar v Preserjah.

Razpisana je služba poštarja v Kojskem z letno plačo 550 K, s pavšalom za uradne potrebe 140 K in za stanovanje 140 K.

Iz Svetega pri Komnu. — Dne 4. t. m. smo imeli volitev načelnika. Izvoljen je enoglasno dosedanji g. Anton Jazbec. Mnogo so se borili Tumovci, pa zastonj, pogoreli so, in to radi pomanjkanja vode. Sicer je prišla „Soča“ in njen „Sinek“ na pomoč, pa vse zaman, pogoreli so!

Radi slabega vremena je zaostalo mnogo dela tudi v pisarni gospodarskega sveta, zato je naš načelnik pozval novoizvoljene udeleženec na delo, ter jih je opozoril, da naj vestno delujejo in občino branijo pred nepotrebnimi stroški.

Kakor se je že čitalo v časopisu, popravljala se bo naša cerkev iz državnega zaloga. Delo se vže vrši. Popravlja se vsa streha, napravili so se novi žlebi pri strehi. Popravile se bodo stene zunaj in znotraj, popravi se bode tudi tlak, najbrže bode ves nov. Da smo to dobroto dobili, zahvaliti se moramo v prvi vrsti č. g. dekanu, visokorodnemu gosp. grofu Francu Coroniniju, ki je osebno v Sveto prišel, da se je prepiral o starosti cerkve; pa tudi g. dr. Gregorčiču, našem državn. poslancu.

Tudi občinarji bodo prispevali za olupšanje te starinske cerkve. — V ta namen je že gospodarski svet v svoji seji 4. t. m. enoglasno določil, da bodo udje gospodarskega sveta (11) plačevali po 4 K, načelnik 10 K, dalje je določil, da bodo občinarji III. razreda darovali po 1 K, II. razreda 2 K in I. po 3 K.

Nesreča. Dne 18. aprila je peljal iz Svinega pri Šmarjah voznik Anton Tavčar iz Vogelj pri Repentabru vino g. Štefanu s Tabra. — Pod Štanjelom, prav na gladki ravni cesti, je padel tako nesrečno pod voz, da mu je kolo zmastilo glavo in je na mestu mrtev ostal. Mož je vozil 23 let vino g. Štefanu s Tabra. Star je bil 71. let. Truplo so prepeljali na domače pokopališče. Bil je vseskozi poštenjak in trezen mož. N. v. m. p.

Iz šempaske županije dne 3. maja 1901. — Dne 1. maja t. l. smo imeli čast videti v naši sredi naš cestni odbor in sicer polnočestvilno. Namen tega prihoda je bil menda pregledanje one cestne črte, katera bi vezala tukajšne občine po najkrajši poti z občino Prvačina, oziroma z bodočo postajo Pervaško, katero cestno črto je tukajšno starašinstvo že večkrat potrdilo in slednjič v seji dne 23. sept. 1900 izvolilo odsek iz svoje srede naloživši mu, da pripravi tehnični načrt ter po županstvu predloži cestnemu odboru v potrjenje za skladovno cesto. Ta skladovna cesta bi peljala iz Šempasa pri občinskem mostu po Breč čez Rovišče po dolini v Bazovlak, in potem bi prišla pri opekarnici na prvaško-dornberško skladovno cesto, njena cela dolžnost bi merila 4.600 metr.

Naš g. župan je povabil k temu obhodu vse tukajšne podžupane in starašine, pa prišlo je tudi veliko interesovanih, kar ni bilo potrebno, kajti merodajni so le sklepi starašinstva, a ne želje posameznikov, ker istina je, da vsaki bi rad imel lepo cesto v svoje zemljišče, kakor bi tudi vsak imel rad šolo in cerkev pred svojo hišo. V takih rečeh je le starašinstvo kompetentno, kot občinarje zastopajoči organ. Na povelje našega g. župana smo bili to županstvo zastopajoči povabljeni že ob 8. uri zjutraj na lieu mesta; kmalu potem dojde cestni odbor, z mnogimi povabljenimi župani in sicer župan vrtojbenski, renški in vogerski z nekim stavbenim mojstrom in tajnikom cest. odbora. Po kratkem odmoru se odhod prične. G. predsednik cestnega odbora povabi načelnika odseka za izdelanje načrta, naj pelje zbrano gospodo po namenjeni cestni črti, kar se je takoj zgodilo, in ogled je pričel v Šempasu pri obč. mostu in dalje, kakor že pred omenjeno. Med potjo je naš kašipot opozarjal na razne olajšave in ugodnosti pri tej črti, namreč, da je v daljavi kakih 500 metr. cel hrib beli grušč, t. j. hrib Visoko, kjer bi se udobaval material za cesto, potem da so po celi črti vsaj vsakih 100 do 200 mtr. daljave kamenolomi, za izdelovanje malih mostov, oziroma podzidja. Cestni odborniki pa so se malo na ta pojasnila ozirali in bojimo se, da so prišli že z določenim sklepom k temu ogledu.

Ko dospemo pri opekarni v Prvačini na skladovno cesto, je bila naša naloga

dovršena, in mi bi se bili morali vrniti po obhoje in črti nazaj v Šempas, da se napravi zapisnik, kajti na dnevnem redu je bil le obhod cestne črte Šempas-Bazovlak-Prvačina. Toda g. predsednik cestnega odbora nas povabi, da si ogledamo tudi cestno črto, katero je županstvo Vogersko že pred časom podalo cestnemu odboru, in za katero je vlada obljubila podporo 24.000 gl. Ta črta pelje od Dornbrave pod Vogerskem na Vogersko, po dolini lijaški do Okroglice in potem na državno cesto pri treh hišah pod Ozeljanom. To je načrt visokorod. grofa Coroninija, oziroma občine Vogersko. Mi na čelu naš g. župan, kateri je tudi ud cestnega odbora, smo takoj ugovarjali, da današnji obhod nima ničesar opraviti z lijaško cestno črto.

G. predsednik je pojasnil, da ima nekatere nove ude cestnega odbora in da mora iste tudi s to črto seznaniti. Potem smo se udali. Začeli smo na Dornbravi, a potem ko smo prišli na Vogersko je začel dež liti, ter je vsaki po najkrajši poti hitel v Šempas, pa prišli smo, kakor vojska Napoleona iz Moskve, do 4. ure popoldne so dohajali udeleženci obhoda. Ko so se g. cestni odborniki sešli, nas je g. predsednik cest. odbora povabil k sklepanju zapisnika. Večina zastopnikov tega županstva, kakor tudi županstva Prvačina, so se izrekli v polni meri za naš načrt. Drugi nimajo s to cesto nič opraviti. Sklep, katerega je naše starašinstvo opetovano potrdilo, ne pobiva načrta županstva Vogersko oziroma grofa Coroninija, tudi ni tukajšno starašinstvo nikdar zahtevalo za cesto Šempas-Bazovlak-Prvačina kak delež od onih 24.000 gl. Mi nočemo spremembe prvotnega načrta Coroninijevega, da bi se ono cestno črto približalo Šempasu, kajti Šempas ne potrebuje skladovne ceste za zvezo z občino Vogersko, ker ti dve občini vezata že dve obstoječi vozni cesti, torej ne potrebujemo še tretje, potrebujemo pa one Šempas-Bazovlak-Prvačina radi bodoče železnice in postaje v Prvačini. Omeniti je še, da so pri sklepanju zapisnika glasovali tudi župani, vogerski, renški in vrtojbenski, kakor tudi podžupani iz Ozeljana in sv. Mihela z nekimi premembami.

Gospodom cestnega odbora polagamo na srce: Duh časa je prinesel železnico po dornberško-prvaški dolini in glavna postaja bo v Prvačini, kjer se bo železnica cepila, ena čez Kras v Trst, druga v Ajdovščino, s časom dalje na Kranjsko. Ta postaja postane za tukajšne občine življenjskega vprašanja, ker vse naše sadje se bo na tej postaji oddajalo. Na dan obhoda se je sicer cestni odbor indirektno izrekel proti obhojeni črti, ali to nas zagovornike obhojene črte nič ne straši, ker upamo, da ni izgovorjena še zadnja beseda. Trkati hočemo, dokler ne dosežemo potrebne ceste. Prihodnjič bomo pojasnili ugodnosti za izdelanje in vzdrževanje obeh v razgovoru stoječih skladovnih cest.

Zagovorniki skladovne ceste Šempas-Pazovlak-Prvačina.

Vabilo na I. redni občni zbor hranilnice in posojilnice za farno občino Kamnje registr. zadrugo z neomejeno zavezo bode v nedeljo 19. maja 1901. ob 3½ pop. v šoli. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računa za I. 1900. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Predlogi in slučajnosti.

Načelstvo.

Slov. kat. bralno-pevsko društvo „Slovenska Zveza“ v št. Petru je dobilo tudi letos dovoljenje napraviti tombolo v korist slov. šolskih zavodov v Gorici. Tombola bo najbrž v nedeljo dne 23. junija.

G. Ivan Turk iz Gabrij je poslal „Soči“ neko „Poslano“. Ravno to „Poslano“ je bil poslal nedavno „Gorici“, ki se je pa najprej natanko podučila o vsej stvari ter mu potem odgovorila, da ne more sprejeti, ker ne odgovarja resnici. G. župan Pavlica je namreč prinesel v uredništvo „Gorice“ vse zapisnike zadevajoče braniško cesto, kakor tudi razna pisma g. Ivana Turka, g. župana Gruntarja itd. iz tedanjega časa. Ker mu „Gorica“ ni hotela sprejeti laži, obrnil se je do „Soče“, ki mu je drage volje vstregla.

Veseli nas, da smo izvedeli, kdo spravlja te laži na dan. G. Ivana Turka vabimo, naj pride v naše uredništvo, kjer mu iz zapisnikov in raznih pisem pokažemo, kako je javno lagal! To mu vsak čas pove v obraz tudi g. Gruntar, četudi ni naš prištas!

Socijalne drobtinice.

Mejnarodni shod proti alkoholizmu. (Dalje). — Zdravniki so s številnimi dokazovali, da alkohol t. j. tista omanljiva snov, ki daje vinu, pivu, žganju moč in prouzročuje pijanost, le oslabi telesno moč, zakasnuje delovanje možganov, zadržuje prebavljanje, prouzročuje bolezni želodca, jeter, obisti, možganov, posebno škodljivo upliva na otroke; nalezljive bolezni se rajši primejo piteev, kakor zdržnih; tudi je večinoma alkohol kriv nesramnih bolezni, ker oslabi čut srmostljivosti in zbuja poželjivost; nezmožnost starišev škodljivo upliva na zarod; slaboumnii, bebeci, božjastni so večinoma otroci pijancev, ali pa so v pijanosti spočeti; statistika angleških zavarovalnic za življenje dokazuje, da zdržni dlje časa živijo ko pivci, pijancev tako nikdo ne zavaruje. Sklep zdravniških opazovanj je ta, da je alkohol najbolj kriv raznih bolezni, zgodnje smrti, ter da so zdravniki po vesti dolžni ljudi odvracati od uporabe opojnih pijač; obžalovati pa se mora, da s razni med zdravniki taki, ki priporočajo opojne pijače kot redilne in zdravilne. Alkohol oslepari človeka za dravje, največ časno dobroto.

Glede vpliva opojnih pijač na človeško družbo so razni veščaki razpravljali o žalostnih dejstvih, ki pospešujejo alkoholizem. Treba je preiskovati pilske navade ljudstva, kaj, kdaj, koliko, kako se navadno pije in pa odstraniti te razvade. Ruski učenjak dr. Njedorodcev je poročal o prizadevanju v Rusiji zatreti pijančevanje. Tam je posebna državna komisija, ki se peča s preiskovanjem tega prašanja. Prodaja žganja je državni monopol. Ustanovljajo se družbe treznosti.

O razmerah v Galiciji je rekla gospa dr. Dašinska, da se tam na sploh ne spiije več alkohola ko drugod. Kot uzroke, ki pospešujejo pijančevanje, je navedla to: kmečko ljudstvo se vedno bolj obrača v tovarne, rokodelstvo peša, hrana je slaba, ljudje so prepričani, da je žganje zdravilo, ni nobenih ustanov, ki bi nadomeščale pivnice, semnji in sklapanje kupčijskih pogodb, vojaški nabori, volitve, začasno izseljevanje, nizka ljudska izobrazba, judovska prevlada v krčmah. Glede prizadevanja proti pijančevanju je navedla: duhovne misijone, katerih sad so družbe treznosti, kmetijske zadruge, ki točijo vino mesto žganja, delovanje učiteljev, sadjereja in vrtnarstvo, ki ljudi odvracajo od pivnice.

Dr. A. Löffler, sodnijski tajnik na Dunaju je pokazal na podlagi natančnih sodnijskih preiskovanj v okrajih Dunaj in Korneuburg, v kako ozki zvezi je pijančevanje s hudodelstvi in prestopki. Največ hudodelstev je posledica pijanosti ob nedeljah. Isto se da dokazati tudi v drugih sodnih okrajih, le premalo statističkih podatkov je o tem. Isto je poročal dr. Grigorijev iz Rusije. Žalostne razmere v Rumuniji je razpravljal dr. Possa. Opojne pijače pa ne uplivajo na hudodelstva le kadar je človek pijan, ampak imajo že same na sebi lastnost da izbujujo sebičnost in prouzročujejo nagnjenje do hudega; tudi zmanjšajo razsodnost, tako da so taki ljudje po množini pijance, katero imajo navado uživati, več ali manj nestanovitni in dostopni vsem zapeljivostim.

Glede zgodovinskega razvoja alkoholizma je bilo slišati, da je ta nesreča še le v sedanjem času med vsemi stanovni kulturnih dežel posebno razvita; če tudi so posamezni v vseh časih preveč pili, vendar je bilo to omejeno le na nekatere stanove, kraje, osebe. Da so razpadle kulturne države starih časov, je bila kriva nenravnost, katero je prouzročal in podpiral alkohol. Alkoholizma pa ni krivo le žganje, ampak tudi vino in pivo. Tedaj boj proti vsaki zlorabi, razvadam in nezmernemu proizvajanju takih pijač.

Nadalje se je pečal shod s sredstvi ali pripomočki, da se zatire alkoholizem. Na Nemškem določa civilni zakonik, da se sme pijanca postaviti pod kuratelo; predlagati sme kuratelo zakonski drug ali pa sorodnik, ki je pravni zastopnik dotičnega. Ker je alkoholizem bolezen, treba je pijance oddati v posebne zavode. Kaznovanje hudodelcev pijancev samo ne izda ničesar v poplavljanje. V Švici določa nek zakonski predlog, naj bi smeje sodnije po zdravniški izjavi oddati pijance v kak zdravstveni zavod. V no-

rišnice ne spadajo oni ki so zblazneli vsled pijančevanja, ker jih morajo od tam izpustiti, brž ko je blaznost ozdravljena; tak človek pa ni še ozdravljen, ker se koj zopet uda svoji razvadi; treba ga je tedaj odvaditi pijske. V zavodih za pijance je treba popolne zdržnosti vseh opojnih pijske, ne samo glede bolnikov, ampak tudi varuhov in voditeljev.
(Daljo prih.)

Za kratek čas.

„Soča“ je zopet snubila! Povedali smo že, kako je svoj čas „Soča“ tekala za katoliškim fantom „Primorskim Listom!“ Ker jej ni „ratalo“, je bila razžaljena in govorilo se je, da ne misli več na poroko. Pa glej jo devico! Tam po sredi Trsta pohaja demokratski fant „Rdeči prapor“. Eno leto po zavrnjeni snubitvi s „Primorskim Listom“ začela je „Soča“ poželjivo „skilati“ nanj. Pisala mu je pismice take-le vsebine: „Zakaj se me vedno ogiblješ? Jaz te ljubim in delam za te. Ali ne veš, da gre liberalizem čez truplo katoliške cerkve, ki je naša skupna sovražnica? Ko bo liberalizem pomel kat. cerkev, takrat boš zavlada! Ti, moj rdeči ljubljeneček. Moje misli so vedno pri Tebi. Ljubim Te iz vsega srca. Prosim Te, ne odreči mi ljubezni. Trepetaje pričakujem odgovora.“ „Rdeči prapor“ je nekoliko neroden fant, pa je vendar možko, četudi gorjansko odgovoril: „Liberalne vlačuge nočem in nočem, ker ni sposobna za izvajanje večje naloge proti klerikalizmu in čimprej izgine iz tega sveta tem bolje je za delavno ljudstvo. Boj proti liberalizmu na celi črti!“

Tako je dobila „Soča“ zopet torbico! In kakšno! V Vertobji pojejo ob takih slučajih:

Kaj je hujši na tem sveti,
Kakor je ljubezen ta?
Za bolezen so zdravila,
Za ljubezen pa jih ni.

Ne kričite na otroke. Neka mati je imela navado neprenehoma togotiti in repenčiti se nad svojim 6 letnim Mihecom. Mihec se je njenega kričanja tako privadil, da je ni prav nič več slusal, ampak samo gledal. „Kaj me pa tako gledaš, ti spak hudobni“, vpije nečega dne razjarjena mati. „Mama“, reče radovedno Mihec, „dejte še malo kričati, da bom gledal, kako se vam premika tista bunkica v grlu“.

Cene na goriškem trgu.

(za 100 kilov.)

Moka: Ogorska

št. 0 K 28-20, št. 1 K 27-20, št. 2 K 26-40, št. 3 K 25-90, št. 4 K 25-40, št. 5 K 24-60, št. 6 K 22-80	
Turšica nova	13-20 do 14-50
„ za hrano	12-20 „ 12-40
Oves	14- „ 15-50
Otrobi debele	10-40 „ 12- „
„ drobne	9-60 „ 11- „
Maslo surovo	— „ 1-40
„ kuhano	— „ 2- „
Špeh	116- „ 120- „
Sladkor	88- „ 92- „
Kava: Santos	200- „ 220- „
„ Sandomingo	280- „ 300- „
„ Java	270- „ 290- „
„ Portoriko	280- „ 300- „
„ Ceylon	380- „ 400- „
Petrolj v sodu	43- „ — „
„ v zaboju	13-50 „ — „

št. 521

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

JAVNA DRAŽBA

zastavil I. četrtleta t. j. mesecev januarja, februarja in marca 1900. začne v ponedeljek 10. junija 1901 ter se bo nadaljevala naslednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavilnice in z njo združene hranilnice.
V Gorici, 4. maja 1901.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Peter Skok,

zidarski mojster

v Gorenji Trebuši štev. 85.

se priporoča za zidarska dela; dela izgotavlja vsakomur povoljno in točno.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijske n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf.) Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. — Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Kopač & Kutin,

trgovca v Semeniški ulici h. št. 1.
v lastni hiši, kjer je „Trg. obrt. zadr.“

Nova delavnica

cerkvenih posod in orodja.

Gorica, magistratna ulica št. 8.

Podpisani vsota si naznaniti preč. duhovščini, da je odprl novo delavnico cerkvenih posod ter se priporoča za naročbe svečnikov, svetilnic itd. v vsakovrstni kovini in v vsakem slogu po najnižjih cenah.

Ker še nima ilustrovanih cenikov, pošlje po želji preč. duhovščini obrise raznih posod in orodja.

Priporoča se tudi za popraviljanje rabljenih reči, jih zopet posrebi in pozlati tako, da dobijo prvotno stanje. Izdeluje strelovođe po najboljših iznajdbah in popravlja že rabljene.

Udani

Franc Leban,

srebrar.

Čebelnio voščene sveče

pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Med garantiran čebelni pitance najboljše vrste na drobno Kg. po K 1.20.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar,

ulica sv. Antona 7, Gorica.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica,
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršujejo hitro.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67,
prevzema vsa zidarska dela po najnižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Velika zaloga

najboljših elastičnih trakov

za cepljenje trt „Ekselsior“

(z varstveno znamko grozda)

noži za cepljenje, žveplo prve vrste, bakreni vitrijol, pravi angleški, fosforovo kisl. apno za pokladanje živini itd., itd., itd. dobiva se po zelo ugodnih cenah v trgovini mešanega blaga pri

Anton Ravbar v Komnu
in v podružnici v Štanjelu.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdeluje

vsakovrstne obleke za moške
po meri, bodisi fine ali pa
priproste.

Priporoča se svojim rojakom
v Gorici in na deželi, posebno pa
č. duhovščini in učencem srednjih
in ljudskih šol za obilna naročila.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gospodska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga
za ženske in moške obleke, za vsak
stan in vsak letni čas v največji
izberi, kakor: sukno, platno, prte-
nino, Chiffon, oksfort, srovice, vsa-
kovrstne preproge, zavese, namizne
prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce,
Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogaanja.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

v Gorici

Ozka ulica št. 1. — Via Stretta št. 1.

Priporoča iz lastne zaloge

Izvrstne in trpežne škropilnice proti peronospori,

(prenovljene po Vermorelovi sestavi). Baker je trd in svetel. Zaliske (valvole) se more lahko premeniti. — Škropilnica je sestavljena priprosto in tako, da škropi lahko na tri načine po volji škropilca.

Cena je zelo nizka.

Sprejemlje v popravilo in v prenovljenje škropilnice raznih sistemov in postreže v popolno zadovoljnost stranke.

Priporoča tudi stroje za šveplanje sodov iz cinkanega železa, pripravo za obvarovanje vina pred plesnobo in cikanjem pri tečenju iz soda (kan), mehove za žveplanje grozdja raznih sistemov, cevi iz gume za vsakovrstne škropilnice. — Sprejema vsa v kleparsko obrt spadajoča dela, postavlja strelovođe itd. itd.

Saunig & Dekleva

v Gorici.

Prva slovenska zaloga vsakovrstnih šivalnih in vezajnih strojev (Stickeremaschinen), kakor tudi dvokoles ter samokresov v ulici Municipijo št. 1.

Lastna mehnična delavnica in popravilnica šivalnih strojev, dvokoles v Nunki ulici hiš. št. 16.

Šivalne stroje se jamči za pet let.

Pred konkurencijo nič strahu!!!